

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI
KRAJOWEJ SPÓŁDZIELCZEJ KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWEJ
ZA ROK 2024

SKOK

SPIS TREŚCI

Dział I. Informacje ogólne.....	3
Dział II. Sytuacja SKOK w roku 2024.....	3
Dział III. Działalność Kasy Krajowej.....	4
Rozdział 1. Działania stabilizacyjne.....	4
Rozdział 2. Kontrola i lustracja.....	5
Rozdział 3. Prace legislacyjne.....	6
Rozdział 4. Działalność szkoleniowa i wydawnicza, związana z działalnością SKOK.....	9
Rozdział 5. Standardy Świadczenia Usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i Standardy Systemów Informatycznych, wsparcie prawne.....	10
Rozdział 6. Działalność operacyjna i rozliczeniowa, współpraca z Biurem Informacji Kredytowej oraz Biurem Informacji Gospodarczej.....	11
Dział IV. Zasady Ładu Korporacyjnego.....	11
Dział V. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi.....	14
Rozdział 1. Instytucje krajowe.....	14
Rozdział 2. Instytucje zagraniczne.....	14
Dział VI. Kadry.....	15
Dział VII. System kontroli wewnętrznej.....	15
Dział VIII. Wyniki finansowe Kasy Krajowej za rok 2024 – realizacja założeń budżetowych.....	16
Dział IX. Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w roku 2025.....	17
Dział X. Ocena realizacji <i>Kierunków działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2023-2025</i>.....	18
Dział XI. Raport dotyczący ryzyka.....	18
Dział XII. Rezerwy tworzone na sprawy sądowe oraz odpisy aktualizujące.....	20
Dział XIII. Ciała statutowe Kasy Krajowej.....	21
Rozdział 1. Zarząd Kasy Krajowej.....	21
Rozdział 2. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej.....	21
Rozdział 3. Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej.....	21
Rozdział 4. Komisja Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej.....	22
Dział XIV. Zdarzenia istotne, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego.....	22
Dział XV. Podsumowanie.....	22

Dział I. Informacje ogólne.

Sprawozdanie Zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z działalności Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (dalej: Kasy Krajowej) sporządzono na podstawie art. 49 ust. 1-2, 3-3a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: ustawa o rachunkowości) oraz § 38 ust. 2 Statutu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (dalej: Statut).

W 2024 roku Kasa Krajowa kontynuowała realizację zadań ustawowych i statutowych oraz wykonywała liczne obowiązki informacyjno-sprawozdawcze, w szczególności wobec SKOK, Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: KNF), Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej: BFG) oraz Narodowego Banku Polskiego (dalej: NBP).

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (dalej: ustawa o skok) oraz § 3 ust. 1-3 Statutu, głównym celem działalności Kasy Krajowej jest zapewnienie stabilności finansowej zrzeszonym w niej SKOK oraz sprawowanie nad nimi kontroli dla zapewnienia bezpieczeństwa oszczędnościom zgromadzonym w kasach. Kasa Krajowa obowiązana jest również do podejmowania działań na rzecz zapewnienia zgodności działalności kas z przepisami prawa.

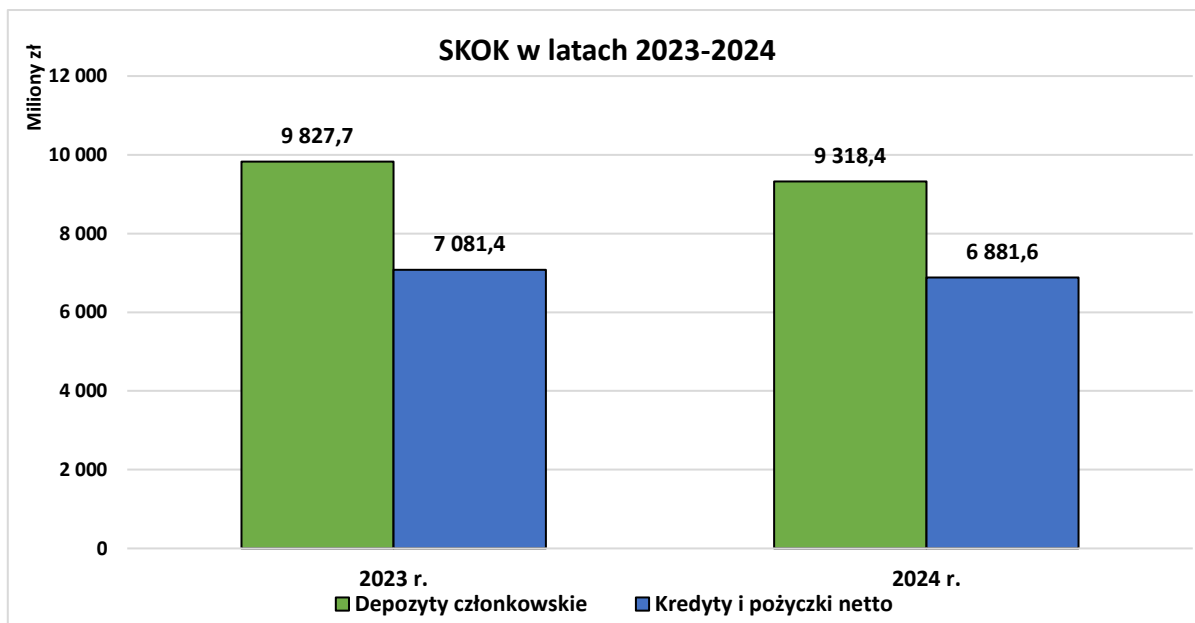
W wykonywaniu powyższych zadań, Kasa Krajowa udziela SKOK pomocy stabilizacyjnej, prowadzi czynności kontrolne w SKOK i Centrum Compliance SKOK oraz inne aktywności, które wspierają kasy w prowadzeniu działalności zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi. Prowadzenie tych działań uzupełniają czynności w zakresie analitycznej kontroli „zza biurka”, które umożliwiają bieżącą analizę sytuacji finansowej w SKOK, w tym dla celu opiniowania programów postępowania naprawczego Kas, a przeprowadzane są na podstawie danych finansowych przekazywanych przez SKOK do Kasy Krajowej.

Kasa Krajowa realizuje na rzecz SKOK także pozostałe działania wskazane w art. 44 ustawy o skok, w szczególności w zakresie: reprezentacji interesów kas przed organami administracji państwowej, organami samorządu terytorialnego, a także w organizacjach międzynarodowych, opiniowania aktów prawnych, zapewnienia doradztwa prawnego, organizacyjnego i finansowego, prowadzenia szkoleń i działalności wydawniczej, opracowywania standardów świadczenia usług, prowadzenia dokumentacji oraz systemów informatycznych, udzielania SKOK pożyczek i kredytów, przyjmowania lokat, wypełniania za SKOK obowiązków informacyjnych wobec NBP. Kasa Krajowa pośredniczy również w przeprowadzaniu rozliczeń członków SKOK oraz jest wydawcą kart płatniczych dla członków SKOK. Kasa Krajowa, w wykonaniu swoich ustawowych i statutowych zobowiązań, opracowuje wzorce umowne, dotyczące świadczenia usług na rzecz SKOK.

Dział II. Sytuacja SKOK w roku 2024.

Na koniec okresu sprawozdawczego liczba SKOK prowadzących działalność operacyjną wynosiła 18. W stosunku do roku 2023 liczba kas prowadzących działalność operacyjną nie zmieniła się. W roku 2024 aktywa SKOK prowadzących działalność operacyjną – w stosunku do roku 2023 – zmniejszyły się o 4,5%, wartość depozytów członkowskich uległa zmniejszeniu o 5,2%, natomiast o 2,8% zmalała wartość udzielonych pożyczek i kredytów netto.

Liczba SKOK prowadzących działalność operacyjną w latach 2023 – 2024	
12/2023 r.	12/2024 r.
18	18

Oprócz usług depozytowych i pożyczkowo - kredytowych, SKOK prowadzą także dla swoich członków rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe. Rachunki oferowane są zarówno osobom fizycznym, nieprowadzącym działalności gospodarczej, jak i prowadzącym działalność gospodarczą oraz podmiotom, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o skok. W SKOK rozwijane są również usługi powiązane z rachunkami, takie jak usługi bankowości elektronicznej e-SKOK oraz bankowości mobilnej. Członkowie SKOK mogą również korzystać z kart płatniczych Visa. Według stanu na koniec 2024 roku wydano 136.998 kart płatniczych – dane na podstawie raportu przedłożonego przez Aplitt Sp. z o.o.

Na koniec 2024 r. we wszystkich SKOK prowadzących działalność operacyjną działały organy statutowe. Według wstępnych wyników za 2024 r., kasy prowadzące działalność operacyjną wygenerowały wynik finansowy netto na poziomie (-)11,45 mln zł. Dokonując porównania z poprzednim okresem sprawozdawczym, w roku 2023 kasy, w których na dzień 31 grudnia 2023 r. działały organy statutowe, wygenerowały wynik finansowy w kwocie (-)49,9 mln zł. Według wstępnych danych za 2024 r., współczynnik wypłacalności wszystkich Kas prowadzących działalność operacyjną na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniósł 4,84%, przy wymogu określonym na poziomie 5%.

Dział III. Działalność Kasy Krajowej.

Głównym celem działalności Kasy Krajowej jest zapewnienie stabilności finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, a w szczególności udzielanie SKOK wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego oraz sprawowanie kontroli nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa.

Rozdział 1. Działania stabilizacyjne.

Działalność Kasy Krajowej w zakresie udzielania spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym pomocy ze środków funduszu stabilizacyjnego, regulowana jest przepisami ustawy o skok, które jednoznacznie wskazują na wyłącznie dwa źródła zasilania funduszu stabilizacyjnego: podstawowe, którym są wkłady SKOK oraz uzupełniające - przynajmniej 90% nadwyżki bilansowej Kasy Krajowej. Środki finansowe pochodzące z innych źródeł niż wyżej przywołane, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej, zgodnie ze stanowiskiem KNF, mogą być wykorzystane na działalność stabilizacyjną w rozumieniu art. 42 ustawy o skok, przy czym nie mogą one służyć bezpośredniemu zasilaniu funduszu stabilizacyjnego Kasy Krajowej. W konsekwencji w dalszym ciągu Kasa Krajowa utrzymuje zaangażowane pomocowe w kasach, pochodzące ze środków pozyskanych w latach wcześniejszych w wyniku zaciągnięcia pożyczki z Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych SKOK (obecnie: Saltus Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych; dalej jako: Saltus TUW).

Wszelka pomoc stabilizacyjna dla SKOK udzielana jest po uzyskaniu opinii Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, będącej ciałem opiniodawczym Zarządu Kasy Krajowej. Mimo, że ustawa o skok wymaga takiej opinii wyłącznie w przypadku pomocy z funduszu stabilizacyjnego, Zarząd Kasy Krajowej uznał za zasadne jej uzyskiwanie także

w przypadku pomocy stabilizacyjnej finansowanej z pozostałych źródeł. Zarząd stoi na stanowisku, iż uzyskiwanie takich opinii jest pożądane, celem wypracowania najdalej idącego obiektywizmu w zakresie wysokości i formy pomocy udzielanej poszczególnym kasom.

Działania Kasy Krajowej w obszarze udzielania kasom pomocy stabilizacyjnej, dążyły przede wszystkim do zapewnienia i utrzymywania przez SKOK-i wskaźnika, o którym mowa w art. 74c ust.1 ustawy o SKOK, tj. wyrażonego procentowo stosunku funduszy własnych do wartości aktywów na poziomie co najmniej 1% oraz utrzymania nadwyżki aktywów SKOK nad zobowiązaniami, by nie doszło do sytuacji określonej w art. 74k ustawy o SKOK, a także wspierały SKOK w prowadzeniu działań naprawczych opisanych w realizowanych przez SKOK-i programach postępowania naprawczego, mających na celu poprawę rentowności działalności SKOK i efektywniejsze pokrycie straty z lat ubiegłych, a także wsparcie procesów łączeniowych.

W okresie sprawozdawczym Kasa Krajowa nie przyznała i nie wypłaciła pomocy stabilizacyjnej na rzecz kas w formie objęcia w SKOK udziałów nadobowiązkowych. W tym czasie natomiast nastąpiły zwroty udziałów nadobowiązkowych przez dwie kasy na łączną kwotę 1.892 tys. zł, w związku z ich wypowiedzeniem przez Kasę Krajową w 2023 r. zgodnie z zawartymi umowami stabilizacyjnymi. Ponadto, w 2024 r. dokonano umorzenia, ze skutkiem na koniec czerwca 2024 r., udziałów nadobowiązkowych na kwotę 11 mln zł (objętych 100% odpisem aktualizującym), w związku z wykreśleniem jednej z kas z rejestru członków Kasy Krajowej, na skutek wykreślenia tej SKOK z Krajowego Rejestru Sądowego.

W 2024 r. nie udzielano pomocy stabilizacyjnej w formie kredytów. Nie były realizowane również zamiany formy pomocy stabilizacyjnej z kredytów stabilizacyjnych na obejmowanie przez Kasę Krajową udziałów nadobowiązkowych w kasach. W tym okresie dokonano z kolei umorzenia, ze skutkiem na koniec czerwca 2024 r., kredytu stabilizacyjnego na kwotę 3.960 tys. zł (objętego 100% odpisem aktualizującym) w związku z ww. wykreśleniem jednej z kas z rejestru członków Kasy Krajowej.

W 2024 r. nie przyznano bezzwrotnej pomocy stabilizacyjnej, natomiast dokonano wypłat tej formy pomocy w styczniu 2024 r. na kwotę 617 tys. zł, która została przyznana w 2022 r.

Łączna wielkość pomocy stabilizacyjnej przyznanej i wypłaconej SKOK tzn. aktywnej na 31 grudnia 2024 r., ze wszystkich źródeł finansowania, bez uwzględnienia pomocy bezzwrotnej i umorzeń, wyniosła 360,06 mln zł, bez odpisów aktualizujących. Pomoc zwrotna przyznana i wypłacona ze środków funduszu stabilizacyjnego, na 31 grudnia 2024 r., wyniosła 305,21 mln zł. Pomoc przyznana i wypłacona ze środków dodatkowych, uzyskanych z pożyczki Saltus TUW, wyniosła do dnia 31 grudnia 2024 r. 54,85 mln zł. Ponadto, w 2024 r. dokonywano zmian źródeł pomocy stabilizacyjnej.

Rozdział 2. Kontrola i lustracja.

Działalność Kasy Krajowej w zakresie czynności kontrolnych i lustracyjnych w SKOK, realizowana jest zasobami Działu Monitoringu i Kontroli. Kasa Krajowa, od dnia wejścia w życie ustawy o skok, dokonuje rewizji działalności Kas, zarówno w formie kontroli i lustracji na miejscu, jak i w ramach tzw. analitycznej kontroli „zza biurka”. Czynności kontrolne i lustracyjne prowadzone są przez zespoły inspektorów, złożone z pracowników Zespołu ds. Kontroli i Lustracji, będącego w strukturze Działu Monitoringu i Kontroli. Dodatkowo, w przypadku prowadzenia 4 lustracji Kasa Krajowa korzystała ze wsparcia jednego lustratora niebędącego etatowym pracownikiem Działu Monitoringu i Kontroli. Podstawowa działalność kontrolna wykonywana jest w oparciu o art. 63, art. 44 ust. 7 ustawy o skok oraz Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności kontrolnych Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Kasa Krajowa przeprowadza również kontrole w zakresie wykonywania przez SKOK przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, na podstawie art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. c. Czynności lustracyjne prowadzone są w oparciu o art. 91-93 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze. Celem lustracji jest sprawdzenie za ostatnie 3 lata (od zakończenia poprzedniej lustracji) zgodności działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych z przepisami prawa i zasadami gospodarności i rzetelności prowadzonej dokumentacji. Lustracje swoim zakresem obejmują całość działalności SKOK, w tym szczególnie sprawdzenie poprawności działalności ciał statutowych oraz prawidłowość prowadzonej księgowości zgodnie z ustawą o rachunkowości wraz z rozporządzeniami ws. szczególnych zasad rachunkowości SKOK. Na podstawie przeprowadzonej lustracji sporządza się protokół. Na podstawie protokołu lustracji Zarząd Kasy Krajowej opracowuje syntezę i wnioski polustracyjne, które przekazuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Kasy. Na podstawie

obowiązku wynikającego z art. 93 § 1b ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, dotyczącego konieczności corocznego przekazywania podmiotowi przeprowadzającemu lustrację informacji o realizacji wniosków polustracyjnych, Zarządy Kas przekazują do KSKOK powyższą informację, która jest raportowana do Zarządu Krajowej SKOK dwa razy do roku. W SKOK kontroluje się realizację przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, sporządza się protokół kontroli, na podstawie, którego Kierownik Zespołu Kontrolnego sporządza informację dla Generalnego Inspektora Informacji Finansowej. Informacja ta jest następnie zatwierdzana przez Zarząd Kasy Krajowej. Na podstawie protokołu kontroli Zarząd Kasy Krajowej opracowuje zalecenia pokontrolne do SKOK, powiadamiając jednocześnie o tym Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Komisję Nadzoru Finansowego oraz Radę Nadzorczą SKOK. Celem kontroli prowadzonych przez Kasę Krajową jest zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w SKOK oszczędności oraz zgodności działalności SKOK z przepisami prawa i prawidłowości prowadzonej gospodarki finansowej. W przypadku stwierdzenia w toku czynności kontrolnych istotnych nieprawidłowości, Zarząd Kasy Krajowej przedstawia jednostce kontrolowanej zalecenia w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, powiadamiając jednocześnie o tym Komisję Nadzoru Finansowego i Radę Nadzorczą danej Kasy. Zgodnie z art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o skok, Kasa Krajowa przekazuje Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu kwartalne sprawozdania z przeprowadzonych w Kasach czynności kontrolnych. Niezależnie od realizacji przez Kasę Krajową funkcji kontrolnej, celem upowszechniania informacji o zidentyfikowanych w toku kontroli i lustracji kwestiach wymagających działań naprawczych w Kasach, Zarząd Kasy Krajowej postanowił o omawianiu głównych ustaleń pokontrolnych i polustracyjnych w ramach prac Centrum Compliance, które jest cyklicznie organizowanym forum wymiany informacji pomiędzy Kasami oraz Kasą Krajową. Spotkania te będą kontynuowane i zdaniem Kasy Krajowej praktyka ta powinna wpłynąć na upowszechnienie informacji o wadliwościach niektórych stanowisk Kas, a w konsekwencji wpłynąć także na poprawę i wystandaryzowanie procesów w Kasach. W wykonaniu powyższego, w roku sprawozdawczym, Kasa Krajowa przeprowadziła w Kasach 17 czynności:

- 1) 6 kontroli dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- 2) 4 kontrole planowane,
- 3) 7 lustracji.

Wszystkie czynności kontrolne i lustracyjne zostały zrealizowane zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Kasy Krajowej planami.

Rozdział 3. Prace legislacyjne.

W ramach realizacji ustawowego zadania Kasy Krajowej, określonego w art. 44 ust. 2 pkt 2 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, jakim jest wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych dotyczących kas, w roku 2024 Kasa Krajowa prowadziła bieżący monitoring prac legislacyjnych, zarówno krajowych, jak i prowadzonych na szczeblu UE. Celem monitoringu było zidentyfikowanie projektów regulacji prawnych, dotyczących działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Kasy Krajowej, jak również uwzględnienie przyszłych zmian legislacyjnych w planach działalności Kasy Krajowej. Projekty aktów prawnych, dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, były poddawane konsultacjom w ramach sektora.

Aktywność Kasy Krajowej w obszarze legislacyjnym polegała w szczególności na:

- 1) opiniowaniu projektów krajowych aktów prawnych, w tym zgłaszaniu uwag oraz formułowaniu propozycji rozwiązań prawnych dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Kasy Krajowej;
- 2) kierowaniu wystąpień do właściwych organów i innych podmiotów z wnioskami o podjęcie określonych inicjatyw legislacyjnych w sprawach dotyczących działalności kas i Kasy Krajowej;
- 3) opiniowaniu projektów dyrektyw i rozporządzeń unijnych oraz projektów stanowisk Rządu RP do tych dokumentów;
- 4) udziale w konferencjach uzgodnieniowych, organizowanych na etapie legislacyjnych prac rządowych;
- 5) udziale w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz komisji senackich.

Statystyczne ujęcie wybranych obszarów prezentuje poniższa tabela:

Lp.	Aktywność	Liczba
1.	projekty ustaw poddane analizie na etapie prac rządowych i parlamentarnych	362

2.	projekty rozporządzeń poddane analizie	1173
3.	zidentyfikowane projekty aktów prawnych	88
4.	wystąpienia Kasy Krajowej w obszarze legislacji (krajowej i europejskiej)	67

W roku sprawozdawczym, w wyniku podjętych przez Kasę Krajową inicjatyw legislacyjnych, ostatecznie uwzględniono 16 poprawek, które bezpośrednio dotyczą sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Wśród uchwalonych/wydanych w 2024 r. aktów prawnych wskazać należy m.in. na:

- ustawę z dnia 6 grudnia 2024 r. **o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustawy** (Dz.U. z 2024 r., poz. 1863).

Ustawa ta implementuje do krajowego porządku prawnego m.in. dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Brzmienie uchwalonej ustawy uwzględnia przedłożony przez Kasę Krajową postulat wyłączenia spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych z obowiązku sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju. Jednocześnie brak było konieczności bezpośredniego wskazywania SKOK jako instytucji wyłączonej w art. 63q ust. 2, ponieważ w ust. 1 tego artykułu wskazano pełen katalog instytucji kredytowych objętych nowym obowiązkiem sprawozdawczym – katalog ten nie obejmuje SKOK;

- ustawę z dnia 1 października 2024 r. **o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw** (Dz.U. z 2024 r., poz. 1473).

W wyniku zgłoszonej przez Kasę Krajową poprawki wprowadzone ustawą tzw. świadczenie interwencyjne może być wypłacane na rachunek płatniczy, którego zakres obejmuje także rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. Ponadto, także w wyniku uwzględnienia postulatu Kasy Krajowej, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą być przeznaczone na dofinansowanie, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji, do oprocentowania kredytów także w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, zaciągniętych na likwidację skutków powodzi w związku z zatrudnianiem i rehabilitacją osób niepełnosprawnych;

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2024 r. **w sprawie identyfikatorów i numerów rozliczeniowych nadawanych niektórym dostawcom usług płatniczych oraz unikatowych identyfikatorów nadawanych rachunkom płatniczym prowadzonym przez tych dostawców** (Dz.U. z 2024 r., poz. 1142).

Na skutek uwzględnienia postulatu Kasy Krajowej, numery rozliczeniowe oraz identyfikator dostawcy są nadawane po dokonaniu zgłoszenia w EWIB 2.0 przez dostawcę, a w przypadku dostawcy będącego spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową – także Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową. Dodatkowo rozporządzenie uwzględnia drugi ze zgłoszonych przez Kasę Krajową postulatów, stanowiący odpowiednik dotychczasowej regulacji, w myśl której dostawca może posługiwać się dowolną liczbą numerów rozliczeniowych – co może mieć praktyczne znaczenie dla Kasy Krajowej w kontekście zmian wprowadzonych ustawą OIPE (możliwość świadczenia usług na rzecz KIP, KIPE, MIP oraz BUP);

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r. **w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych** (Dz.U. z 2024 r., poz. 1314).

W wyniku uwzględnienia postulatu zgłoszonego przez Kasę Krajową księgi mogą nie być uzupełniane o dodatkowe dane, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 (numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika o ile został nadany), dotyczące poszczególnych zdarzeń, jeżeli w przypadku spółdzielczej kasy

oszczędnościowo-kredytowej – zdarzenie dotyczy wykonywania czynności, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2024 r., poz. 512 i 879) (§ 3 pkt 3).

Ponadto w 2024 r. uchwalono m.in.:

- ustawę z dnia 20 marca 2024 r. **o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej** (Dz.U. z 2024 r., poz. 653).

Celem ustawy było uchylenie przepisów obejmujących osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne ochroną przewidzianą dla konsumentów. Zgodnie z art. 4, ustawa weszła w życie w dniu ogłoszenia, tj. w dniu 29 kwietnia 2024 r.

- ustawę z dnia 12 kwietnia 2024 r. **o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowych dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom** (Dz.U. z 2024 r., poz. 696).

Celem ustawy było czasowe przedłużenie okresu obowiązywania rozwiązań osłonowych w postaci wakacji kredytowych oraz zwiększenie wykorzystania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Zgodnie z art. 4, ustawa weszła w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 15 maja 2024 r.

- ustawę z dnia 26 kwietnia 2024 r. **o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze** (Dz.U. z 2024 r., poz. 731).

Celem ustawy była implementacja do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (tzw. Europejski akt o dostępności, ang. European Accessibility Act, EAA). W związku z powyższym, ustawa określiła wymagania dostępności produktów i usług, obowiązki podmiotów gospodarczych w zakresie zapewniania spełniania wymagań dostępności produktów i usług, system, zasady i tryb sprawowania nadzoru rynku w zakresie zapewniania spełniania wymagań dostępności produktów i usług. Przepisy ustawy będą obejmowały oferowane lub świadczone na rzecz konsumentów usługi m.in. bankowości detalicznej, pod pojęciem których rozumie się m.in. umowy o kredyt, a także usługi powiązane z rachunkiem płatniczym w rozumieniu art. 2 pkt 33a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych i usługi płatnicze w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Zgodnie z art. 88, ustawa wejdzie w życie, co do zasady, z dniem 28 czerwca 2025 r.

- ustawę z dnia 15 maja 2024 r. **o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”** (Dz.U. z 2024 r., poz. 858).

Przewidziane w ustawie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” oraz „aktywnie w domu” będą, co do zasady, wypłacane na wskazany we wniosku numer rachunku płatniczego. Uchwalona ustawa stanowi, że świadczenie „aktywnie w żłobku” przekazywane jest na rachunek bankowy uprawnionego podmiotu. Wskazać jednak należy, że zgodnie ze stanowiskiem Rządu, wygłoszonym podczas prac senackiej Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej w ramach odniesienia do uwag Kasy Krajowej: Świadczenie „aktywnie w żłobku” będzie przekazywane przez ZUS również na rachunek SKOK (...). Wystarczy, aby numer rachunku był prawidłowo przekazany i zgodny ze standardem. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączniki do tego wniosku są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą: systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy). Zgodnie z art. 88, ustawa, co do zasady, weszła w życie z dniem 1 października 2024 r.

- ustawę z dnia 14 czerwca 2024 r. **o ochronie sygnalistów** (Dz.U. z 2024 r., poz. 928).

Celem ustawy było wdrożenie do krajowego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających

naruszenia prawa Unii (Dz. Urz. UE L 305 z 26.11.2019, str. 17, z późn. zm.). Zgodnie z art. 64, ustawa weszła w życie, co do zasady, po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 25 września 2024 r.

- ustawę z dnia 24 lipca 2024 r. **o zmianie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym oraz niektórych innych ustaw** (Dz.U. z 2024 r., poz. 1237).

Ustawa miała na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie powództw przedstawicielskich wytaczanych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającej dyrektywę 2009/22/WE. Dyrektywa 2020/1828 zakłada wzmocnienie mechanizmu ochrony zbiorowych interesów konsumentów przez umożliwienie upoważnionym podmiotom, działającym na rzecz ochrony konsumentów, wyznaczonym przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, występowania z powództwami wytaczanymi w imieniu i na rzecz konsumentów. Zmiany przedmiotowej ustawy polegają na wprowadzeniu, obok dotychczasowego modelu ochrony zbiorowych interesów konsumentów opartego na postępowaniu prowadzonym przez Prezesa UOKiK, modelu wytaczania powództw przeciwko przedsiębiorcom przed sądem powszechnym w ramach postępowania grupowego (krajowego i transgranicznego). Rozszerzony został także katalog spraw z zakresu ochrony konsumentów – w postępowaniu grupowym będzie można dochodzić nie tylko zaniechania stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów, ale także roszczeń o charakterze odszkodowawczym. Zaś zakres przedmiotowy spraw będących przedmiotem powództw grupowych będzie odpowiadał zakresowi określonemu w Załączniku I do dyrektywy 2020/1828 (m.in. dyrektywa w sprawie umów o kredyt konsumencki i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II)). Zgodnie z art. 9, ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 29 sierpnia 2024 r.

- ustawę z dnia 18 października 2024 r. **o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych** (Dz.U. z 2024 r., poz. 1597).

Nowelizacja ustawy miała na celu ułatwienie biurom informacji gospodarczej realizację obowiązków. Nowela upraszcza i doprecyzowuje przepisy zmienianej ustawy oraz eliminuje wątpliwości interpretacyjne. Ustawa w szczególności eliminuje niespójność zmienianej ustawy z ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, w zakresie przekazywania do biur informacji gospodarczej adresów do doręczeń elektronicznych osób fizycznych i innych podmiotów, wprowadza rozwiązania mające na celu ułatwienie korzystania z usług biura informacji gospodarczej klientom, którzy są zainteresowani wyłącznie okazjonalną współpracą z biurem, eliminuje wątpliwości związane z udostępnianiem informacji gospodarczych za pośrednictwem podmiotu działającego na rzecz innych podmiotów (np. pełnomocnika, podmiotu świadczącego usługi księgowe lub windykacyjne). Zgodnie z art. 4, ustawa weszła w życie, co do zasady, po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 30 listopada 2024 r.

W okresie sprawozdawczym Dział Legislacyjny zwoływał cykliczne posiedzenia Komitetu ds. oceny wpływu projektów aktów prawnych na SKOK i Kasę Krajową oraz kontynuował spotkania z kasami, których celem jest prezentacja bieżących prac legislacyjnych (Forum Legislacyjne).

Rozdział 4. Działalność szkoleniowa i wydawnicza, związana z działalnością SKOK.

Kasa Krajowa w ramach aktywności w przedmiotowym obszarze prowadziła działania w oparciu o cyfrowe kanały informacji. Przedmiotem publikacji były informacje z obszaru zmieniających się przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Ważne miejsce wśród publikowanych materiałów zajmuje zagadnienie cyberbezpieczeństwa. Głównym narzędziem wykorzystywanym w tym zakresie była strona internetowa www.skok.pl, media społecznościowe oraz Portal Wymiany Informacji.

Działalność szkoleniowa opierała się m.in. na cyklach spotkań takich jak: Centrum Compliance, Forum Produktowe, Forum Cyberbezpieczeństwa oraz Grupa Marketingowa. Działalność ostatniej grupy zakończono w 2024 roku ze względu na małe zainteresowanie SKOK-ów prowadzeniem jednolitych działań marketingowych. W miejsce tego zespołu Kasa Krajowa planuje powołać w 2025 roku Grupę PR-ową, której celem będzie zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie misji, charakteru działalności oraz roli SKOK-ów na rynku usług finansowych.

W zakresie aktywności wydawniczej kontynuowano współpracę z wydawnictwem Spółdzielczego Instytutu Naukowego.

Rozdział 5. Standardy Świadczenia Usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i Standardy Systemów Informatycznych, wsparcie prawne.

W 2024 r. Kasa Krajowa wprowadziła zmiany w Standardach Świadczenia Usług wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o zmianie ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz niektórych innych ustaw oraz ustawy z dnia 23 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia niektórych skutków kradzieży tożsamości.

Standardy świadczenia usług przyjęte/zmodyfikowane w 2024 r.				
Lp.	Nazwa standardu	Rodzaj zmiany	Uchwała przyjmująca standard	Opis zmiany
1.	Regulamin rachunków lokat terminowych	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
2.	Regulamin rachunków avista	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
3.	Regulamin udzielania pożyczek i kredytów konsumenckich	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
4.	Regulamin udzielania pożyczek odnawialnych	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
5.	Regulamin udzielania pożyczek i kredytów niekonsumenckich	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
6.	Regulamin udzielania kredytów hipotecznych	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
7.	Regulamin IKS	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
8.	Regulamin ROR	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
9.	Regulamin podstawowych rachunków płatniczych	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach regulaminów informacji o obowiązku weryfikacji, czy numer PESEL konsumenta jest zastrzeżony, przed zawarciem określonej umowy.
10.	Oświadczenie o rezydencji podatkowej (osoba fizyczna)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach oświadczeń informacji o obowiązku udzielenia osobie fizycznej, której informacje podatkowe dotyczą, informacji o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji zgodnie z ustawą z dnia 9.03.2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz o przysługującym tej osobie prawie do uzyskania od administratora danych informacji, jakie ma prawo od tego administratora danych uzyskać, w czasie

				wystarczającym do skorzystania z jej praw do ochrony danych osobowych, zanim informacje zostaną przekazane.
11.	Oświadczenie o rezydencji podatkowej (klient instytucjonalny)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach oświadczeń informacji o obowiązku udzielenia osobie fizycznej, której informacje podatkowe dotyczą, informacji o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji zgodnie z ustawą z dnia 9.03.2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz o przysługującym tej osobie prawie do uzyskania od administratora danych informacji, jakie ma prawo od tego administratora danych uzyskać, w czasie wystarczającym do skorzystania z jej praw do ochrony danych osobowych, zanim informacje zostaną przekazane.
12.	Oświadczenie o rezydencji podatkowej (osoba kontrolująca)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 8.10.2024 r.	Uwzględnienie we wzorach oświadczeń informacji o obowiązku udzielenia osobie fizycznej, której informacje podatkowe dotyczą, informacji o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji zgodnie z ustawą z dnia 9.03.2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz o przysługującym tej osobie prawie do uzyskania od administratora danych informacji, jakie ma prawo od tego administratora danych uzyskać, w czasie wystarczającym do skorzystania z jej praw do ochrony danych osobowych, zanim informacje zostaną przekazane.

W 2024 roku Kasa Krajowa nie wprowadziła zmian w Standardach Systemów Informatycznych.

W 2024 roku odbyło się 9 spotkań Centrum Compliance, podczas których omawiano kluczowe problemy prawne oraz nowe wyzwania regulacyjne, dotyczące SKOK-ów. Jedno spotkanie odbyło się stacjonarnie, natomiast osiem odbyło się online. Tematyka obejmowała m.in. Rozporządzenie DORA, Rekomendację U, ustawę CRS, kwestie związane z wzorcowym statutem SKOK oraz pobieraniem odsetek od kredytowanej prowizji. Przekazano również informacje i wnioski z kontroli i lustracji w SKOK.

Dział Compliance wysłał do SKOK 15 informacji prawnych, a także przekazuje do SKOK cotygodniową informację o zmieniających się przepisach.

Rozdział 6. Działalność operacyjna i rozliczeniowa, współpraca z Biurem Informacji Kredytowej oraz Biurem Informacji Gospodarczej.

Kasa Krajowa pełni funkcję centrali finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz podmiotu gwarantującego płynność i stabilizowanie systemu SKOK.

Saldo lokat SKOK zgromadzonych przez Kasy w Kasie Krajowej na koniec 2024 roku wyniosło 1,53 mld zł. Na tę kwotę składały się lokaty obowiązkowe, w tym z tytułu rezerwy płynnej i funduszy własnych oraz lokaty dobrowolne. Saldo lokat SKOK na koniec 2024 roku było o 3,13% niższe, w porównaniu ze stanem na koniec 2024 roku.

W 2024 roku Kasa Krajowa nie udzieliła ani jednego kredytu stabilizacyjnego.

Działalność inwestycyjna Kasy Krajowej w 2024 roku w dużej mierze była implikacją dość wysokich stóp procentowych i dużej niepewności inflacyjnej. Spowodowało to zmianę polityki inwestycyjnej polegającej na zakupie papierów wartościowych opartych o stawkę WIBOR. W 2024 roku Kasa Krajowa kontynuowała politykę inwestycyjną zwiększając udział obligacji Skarbu Państwa o zmiennej stopie procentowej w portfelu.

Zmiennokuponowe obligacje skarbowe stanowiły na koniec 2024 roku 795 mln zł w wartości nominalnej i były wyższe o 449 mln zł w stosunku do końca 2023 roku i stanowiły 76,81% portfela.

W 2024 roku dokonano sprzedaży wszystkich obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz stałokuponowych obligacji Skarbu Państwa, co znacząco wpłynęło na rentowność portfela inwestycyjnego, która osiągnęła na koniec 2024 roku poziom 5,89% - wzrost o 1,96 p.p. względem 2023 roku.

Środki deponowane w Kasie Krajowej z tytułu rezerwy płynnej oraz środki funduszu stabilizacyjnego, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej, były inwestowane w sposób zgodny z zapisami ustawy o SKOK. Wzorem lat ubiegłych, kontynuowano bezpieczną politykę w zakresie lokowania środków pozostających w dyspozycji Kasy Krajowej charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka inwestycyjnego.

Portfel FIZ na koniec 2024 roku wynosił 60,7 mln i był niższy o 60,8 mln od stanu na koniec 2023 roku. Portfel obligacji komercyjnych w kwestii zaangażowania wynosił w 2024 roku 175mln w wartości nominalnej i uległ zwiększeniu o 85 mln.

Prowadzone w 2024 r. działania inwestycyjne były zgodne z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Głównym celem inwestycyjnym było uzyskiwanie wyników inwestycyjnych, umożliwiających realizację budżetu, przy zachowaniu najwyższej staranności, bezpieczeństwa portfela inwestycyjnego i ograniczania ryzyk. Bardzo istotnym elementem polityki inwestycyjnej była dywersyfikacja portfela i przestrzeganie limitów inwestycyjnych dla poszczególnych kategorii inwestycji. Jedynymi Nielimitowanymi instrumentami, zgodnie z ustawą o SKOK, pozostawały i pozostają nadal papiery wartościowe, emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski. W całym okresie 2023 roku nie zanotowano przypadków przekroczenia limitów inwestycyjnych.

Wielkości wybranych wskaźników ekonomiczno-finansowych według stanów na koniec 2024 oraz 2023 roku:

Lp.	Nazwa wskaźnika	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.	Zmiana
1.	Wskaźnik poziomu kapitału ogółem (ogólny wskaźnik wypłacalności)	0,91%	1,03%	0,12 p.p.
2.	ROA brutto	1,23%	0,75%	-0,48 p.p.
3.	Wskaźnik aktywów płynnych	73,45%	72,06%	-0,83 p.p.
4.	Wskaźnik C/I	77,50%	86,38%	8,88 p.p.
5.	Wskaźnik rentowności sprzedaży	22,50%	13,62%	-8,88 p.p.
6.	Wskaźnik inwestowania	45,62%	47,35%	1,73 p.p.
7.	Wskaźnik depozytów	66,19%	66,72%	0,53 p.p.
8.	wskaźnik aktywów przychodowych na etat (w tys. PLN)	29 202,3	25 568,9	-3633,37
9.	wskaźnik zysku brutto na etat (w tys. PLN)	488,9	265,24	-223,71
10.	wskaźnik zysku netto na etat (w tys. PLN)	403,8	219,94	-183,82

Dla Kasy Krajowej ustawodawca – odmiennie niż dla SKOK – nie określił standardów dotyczących zarówno adekwatności kapitałowej, jak też współczynnika wypłacalności. Należy natomiast zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 57 ust. 2 w powiązaniu z art. 55 ust. 1b ustawy o SKOK co najmniej 90% nadwyżki bilansowej Kasy Krajowej zasila fundusz stabilizacyjny, który służy do realizacji celów określonych w art. 42 ustawy o SKOK i nie jest (nawet w części pochodzącej z zysku Kasy Krajowej) jej kapitałem podstawowym. Stąd możliwości budowania kapitału Kasy Krajowej są w praktyce ograniczone do maksymalnie 10% nadwyżki bilansowej, przekazywanej na fundusz zasobowy zgodnie z art. 55 ust. 1b ustawy o SKOK.

Wskaźnik poziomu kapitału ogółem, wynoszący na koniec 2024 roku 1,03% utrzymuje się w Kasie Krajowej na poziomie wyznaczonym wartością funduszu udziałowego i zasobowego. Poziom wskaźnika w porównaniu z rokiem 2023 nieznacznie wzrósł o 0,12 p.p. Wskaźnik rentowności aktywów Kasy Krajowej wyniósł w 2024 r. 0,75% i spadł w stosunku do 2023 roku, o 0,48 punktu procentowego. Spadek wskaźnika wynikał przede wszystkim ze spadku wielkości zysku brutto. Wynik netto w wysokości 14,3 mln PLN był niższy od tego z 2023 roku około 9,89 mln PLN.

Kasa Krajowa jest podmiotem finansowym, którego większość przychodów i kosztów stanowią przychody i koszty odsetkowe. Oznacza to, że głównym czynnikiem, wpływającym na uzyskiwane wyniki, jest wysokość stóp procentowych. Stopa referencyjna Narodowego Banku Polskiego w 2024 roku wynosiła 5,75%. Wysokość wskaźnika aktywów płynnych wyniosła na koniec 2024 roku 72,60%, co oznacza wzrost o 0,83 punktów procentowych w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost wskaźnika C/I określającego relację kosztów do przychodów oraz spadek wskaźnika rentowności sprzedaży w 2024 roku wynika w głównej mierze ze znacznego spadku zysku brutto w stosunku do roku 2023.

W 2024 roku odnotowano wzrost wskaźnika depozytów do poziomu 66,72%. Oznacza to, że 2024 rok przyniósł w porównaniu z 2023 r. wzrost udziału lokat kas w sumie bilansowej Kasy Krajowej o 0,53 punktu procentowego. Wszystkie te czynniki miały wpływ na wzrost wielkości wskaźnika inwestowania do poziomu 47,35%.

Liczba etatów w Kasie Krajowej wzrosła z poziomu 59,9 do 65, główną przyczyną spadku wskaźnika aktywów przychodowych na etat był spadek wielkości aktywów przychodowych z poziomu 1,75 mld zł do 1,66 mld zł. Wypracowany znacznie niższy zysk brutto wpłynął na spadek poziomu wskaźników zysku brutto i netto na etat, które wyniosły odpowiednio 265,24 i 219,94.

Kasa Krajowa pośredniczyła w 2024 r. w przeprowadzaniu rozliczeń 23 kas (w tym 7 kas w upadłości), jest to spadek o 2 kasy w stosunku do roku poprzedniego. Zmniejszenie liczby obsługiwanych podmiotów spowodowane było zakończeniem postępowań upadłościowych. Łączna liczba przelewów zrealizowanych dla kas wyniosła 8 054 085 i spadła w stosunku do poprzedniego roku o 4,23%.

W zakresie wymiany informacji kredytowej, Kasa Krajowa współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej (dalej BIK S.A.). W ramach zawartej umowy, SKOK-i, za pośrednictwem Kasy Krajowej, dostarczają dane do BIK oraz pobierają informacje z BIK w zakresie bazy Klient Indywidualny oraz BIK Przedsiębiorca.

Produkty BIK obejmują przede wszystkim raporty kredytowe oraz towarzyszące im oceny scoringowe. Wśród dostępnych raportów dotyczących zobowiązań klientów wyróżnia się trzy główne typy: kredytowe, monitorujące oraz zarządzające. Raporty te stanowią istotny element procesów związanych z oceną ryzyka kredytowego członków SKOK-ów.

Zapytania do BIK S.A. umożliwiają również pobieranie raportów z Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. Ponadto Kasa Krajowa zawarła umowę z ERIF BIG S.A., która pozwala SKOK-om na pozyskiwanie informacji gospodarczych wspierających ocenę płynności finansowej obecnych i przyszłych klientów.

W 2024 roku SKOK-i pobrały z bazy SI BIK Klient Indywidualny 757.433 szt. raportów on-line oraz 76.604 szt. raportów off-line. Z bazy SI BIK Przedsiębiorca pobrano łącznie 9.083 szt. raportów oraz raportów powiązań on-line, natomiast z przeszukania bazy BIG Infomonitor pobrano 4.696 szt. raportów uzupełniających. Z bazy ERIF BIG S.A., SKOK-i pobrały 3.445 szt. raportów, natomiast z bazy BIG InfoMonitor SI BIK Klient Indywidualny 15.940 szt. raportów.

Dział IV. Zasady Ładu Korporacyjnego.

Kasa Krajowa oraz jej organy przyjęły do stosowania Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej jako: „ZŁK”).

ZŁK stosowane są w Kasie Krajowej z wyłączeniem:

- obowiązku ułatwiania udziałowcom udziału w zgromadzeniu organu stanowiącego, w szczególności przez zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego udziału – ze względu na ograniczoną liczbę członków Kasy Krajowej (§ 8 ust. 4);
- zasad przyznawania uprawnień osobistych lub innych szczególnych uprawnień dla udziałowców – w Kasie Krajowej nie istnieje taka prawna możliwość (§ 10 ust. 2-3);

- obowiązku udziałowców dokapitalizowania lub wsparcia finansowego Kasy Krajowej, a także zapisów w zakresie wypłaty dywidendy (§ 12);
- niektórych zasad wyboru członków rady nadzorczej – z uwagi na odmienne uregulowania ustawowe w tym zakresie (§ 22 ust. 1-2),
- Rozdziału IX, z uwagi na nieprowadzenie działalności określonej w tym Rozdziale.

Informacja o stosowaniu ZŁK i zakresie jego niestosowania, a także przegląd stosowania ZŁK, zamieszczony jest - zgodnie z Polityką informacyjną wynikającą z ZŁK - na stronie internetowej Kasy Krajowej pod adresem: www.skok.pl.

Dział V. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi.

Rozdział 1. Instytucje krajowe.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano stałą współpracę SKOK z instytucjami krajowymi, która obejmowała następujące podmioty:

- 1) Komisja Nadzoru Finansowego – w związku z powierzeniem Kasie Krajowej wykonywania funkcji Kuratora nadzorującego realizację programu postępowania naprawczego w SKOK im. F. Stefczyka,
- 2) BFG – w zakresie depozytów zgromadzonych w SKOK, objętych obowiązkowym systemem gwarantowania oraz obowiązków Kasy Krajowej wynikających z Ustawy o BFG.
- 3) NBP – w zakresie prowadzenia rachunku bieżącego w systemie SORBNET2, utrzymywania przez Kasę Krajową i SKOK rezerwy obowiązkowej w NBP oraz w zakresie danych sprawozdawczych.
- 4) Główny Urząd Statystyczny – w zakresie dostarczania danych SKOK w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej, w celu opracowania publikacji Wyniki finansowe spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
- 5) Generalny Inspektor Informacji Finansowej – w zakresie realizowania obowiązków wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym obowiązku przekazywania do GIIF wyników kontroli w SKOK, przeprowadzanych przez Kasę Krajową, w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 6) Biuro Informacji Kredytowej S.A. (dalej jako: BIK) – w zakresie wymiany danych kredytowych.
- 7) Krajowa Rada Spółdzielcza – w zakresie działań na rzecz spółdzielczości i rozwoju ruchu spółdzielczego. Kasa Krajowa współpracuje z Krajową Radą Spółdzielczą w ramach Zgromadzenia Ogólnego KRS oraz poprzez uczestnictwo w trzech specjalnych komisjach działających w ramach KRS: Komisji Finansów Spółdzielczych, Komisji Samorządu Spółdzielczego i Promocji oraz Komisji Lustracji. Ponadto Prezes Zarządu Kasy Krajowej zasiada w Komisji Rewizyjnej.
- 8) Biura Informacji Gospodarczej – w zakresie umożliwienia Kasom korzystania z informacji gospodarczych przy wykorzystaniu infrastruktury służącej do wymiany informacji kredytowej w ramach tzw. projektu BBC (BIK BIG Communication).
- 9) Związek Banków Polskich (ZBP) – poprzez wspólne prace w grupach roboczych dedykowanych określonym zmianom przepisów prawa lub określonej problematyce prawnej oraz wymianę informacji prawnych.
- 10) Krajowa Izba Rozliczeniowa (KIR) – poprzez wspomaganie SKOK w wymianie informacji poprzez system STIR.

Rozdział 2. Instytucje zagraniczne

W okresie rozliczeniowym Kasa Krajowa i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe aktywnie uczestniczyły w międzynarodowych programach, projektach oraz innych działaniach zagranicznych. Aktywność ta była związana głównie z członkostwem polskich SKOK-ów, reprezentowanych przez Kasę Krajową w organizacjach międzynarodowych, takich jak Światowa Rada Unii Kredytowych (WOCCU), Międzynarodowy Związek Spółdzielczy (ICA), Cooperatives Europe, Europejska Sieć Unii Kredytowych (ENCU). Pan Rafał Matusiak, Prezes Kasy Krajowej, kontynuuje swoją aktywność w Radzie Dyrektorów WOCCU.

Kasa Krajowa była również aktywnie zaangażowana poprzez swoich ekspertów w programach wsparcia unii kredytowych w innych krajach. Głównym projektem zagranicznym, w którym zaangażowani są polscy eksperci od września 2016 roku to przedłużony projekt Kredyt dla Producentów Rolniczych (CAP) wdrażany wspólnie z WOCCU i finansowany przez Agencję Rządu Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID).

W ramach tego projektu w marcu 2021 r. Kasa Krajowa zawarła umowę z WOCCU dotyczącą udziału Kasy Krajowej w drugiej fazie projektu. W jej wykonaniu Kasa Krajowa uczestniczyła w powołaniu International Governance Committee (IGC) powołanego w związku z utworzeniem Funduszu Płynnościowego w ramach projektu. Prezes Kasy Krajowej Rafał Matusiak został członkiem IGC z rekomendacji Kasy Krajowej.

Dział VI. Kadry.

Zatrudnienie w Kasie Krajowej na dzień 31 grudnia 2024 r., wynosiło 65 osób zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy. W ciągu roku sprawozdawczego zatrudnienie w Kasie Krajowej ustało względem 5 osób, natomiast zatrudniono 9 nowych pracowników.

W roku 2024 zatrudnienie w poszczególnych działach kształtowało się następująco:

Dział	31 grudnia 2023 r.	31 grudnia 2024 r.
Dział Bezpieczeństwa Informacji	0	1
Dział Informatyczny	5	7
Dział Organizacyjno-Administracyjny	4	3
Dział Księgowy	0	7
Dział Finansowy	0	2
Dział Finansowo-Księgowy	9	0
Dział Compliance	1	2
Dział Legislacyjny	4	4
Dział Produktów Finansowych	11	10
Dział Monitoringu i Kontroli	10	10
Dział Operacyjny	4	4
Dział Rozliczeniowy	2	4
Pozostałe stanowiska (samodzielne)	11	11

Średnia wieku pracowników Kasy Krajowej wynosi 46,2 lata. Pracownicy z wykształceniem wyższym stanowią 92,30 % zatrudnionych osób. Kobiety stanowią 58,50 % zatrudnionych osób.

Pracownicy Kasy Krajowej motywowani są do rozwoju i podnoszenia kwalifikacji. Polityka szkoleniowa sprzyja rozwijaniu umiejętności zawodowych i personalnych pracowników. Na szkolenia w roku 2024 wydatkowano 316,4 tysięcy złotych.

W Kasie Krajowej funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, działający na podstawie regulaminu przyjętego uchwałą nr 1 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 10 stycznia 2024 r. Środki Funduszu pochodzą z odpisów podstawowych, dokonanych w oparciu o ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. W roku 2024 Kasa Krajowa wydatkowała 165 tys. zł z funduszu, wypłacając pracownikom świadczenia głównie na następujące cele: dofinansowanie do wypoczynku, wsparcie finansowe w okresie Świąt Wielkanocy i Bożego Narodzenia.

Kasa Krajowa prowadzi także Pracowniczy Program Emerytalny (dalej: PPE). W ramach PPE Kasa Krajowa w roku 2024 finansowała i odprowadzała na rzecz pracowników, którzy przystąpili do PPE, składkę podstawową na poziomie 3,5 %. Podmiotem zarządzającym środkami PPE jest SALTUS TU na Życie S.A.

Dział VII. System kontroli wewnętrznej.

W Kasie Krajowej w okresie sprawozdawczym funkcjonował system kontroli wewnętrznej, którego celem było wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniając się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Kasy Krajowej, wiarygodności prowadzonej sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz rekomendacjami nadzorczymi.

System kontroli wewnętrznej obejmował:

- 1) mechanizmy kontroli uwzględniające wszystkie poziomy w Strukturze Organizacyjnej Kasy Krajowej;

- 2) komórkę ds. zapewnienia zgodności, której zadaniem było zapewnienie zgodności działalności Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych;
- 3) komórkę audytu wewnętrznego, której zadaniem było regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności działalności Kasy Krajowej, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

Kasa Krajowa posiada odpowiednie regulacje systemu kontroli wewnętrznej, opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i Zarząd Kasy Krajowej. Zarząd Kasy Krajowej identyfikował i monitorował efektywność mechanizmów kontrolnych, które były dostosowane do specyfiki działalności Kasy Krajowej. Audytor Wewnętrzny oraz Dział Compliance opierali swoją działalność na planach rocznych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Kasy Krajowej otrzymywały regularnie sprawozdania i informacje z przeprowadzonych audytów oraz z zakresu compliance. Audytor Wewnętrzny oraz Kierownik Działu Compliance mieli zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Radą Nadzorczą oraz Zarządem Kasy Krajowej oraz możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów.

Zgodnie z *Procedurą przekazywania informacji zarządczej w Kasie Krajowej*, Kierownik Działu Compliance przekazywał raporty z zakresu compliance na każde planowe posiedzenie Rady Nadzorczej oraz co najmniej raz w miesiącu na posiedzenie Zarządu. Całościowe ryzyko braku zgodności w Kasie Krajowej Dział Compliance klasyfikuje na dzień 31 grudnia 2024 r. jako ryzyko średnie, co wynika przede wszystkim z ryzyka związanego z interpretacjami UOKiK i UKNF dotyczącymi transakcji nieautoryzowanych.

Zgodnie z zatwierdzonym *Planem audytu wewnętrznego w Kasie Krajowej na 2024 rok*, do dnia 31 grudnia 2024 r. przeprowadzono 8 z 8 zaplanowanych badań audytowych zapewniających oraz jedno zadanie doradcze. Przeprowadzone audyty wskazują, iż procesy objęte audytem w 2024 r. w Kasie Krajowej funkcjonowały prawidłowo. Poziom dojrzałości 8 audytowanych obszarów oceniony został jako zarządzany o niskim poziomie ryzyka.

Dział VIII. Wyniki finansowe Kasy Krajowej za rok 2024 – realizacja założeń budżetowych

W dniu 10 grudnia 2024 r. Zarząd Kasy Krajowej podjął uchwałę nr 1 w sprawie przyjęcia projektu nowelizacji budżetu rocznego Krajowej SKOK na 2024 r. Według danych na koniec 2024 r. Kasa Krajowa wygenerowała zysk brutto w kwocie 17.240,5 tys. zł, wobec planowanego w znowelizowanym budżecie na poziomie 10.967,7 tys. zł. Zrealizowany wynik finansowy brutto jest o 6.272,8 tys. zł wyższy niż planowano w znowelizowanym budżecie. Na koniec 2024 r. wynik finansowy netto Kasy Krajowej ukształtował się na poziomie 14.296,4 tys. zł, wobec planowanego w budżecie na poziomie 7.605,9 tys. zł. Zrealizowany wynik finansowy netto jest wyższy niż planowano w znowelizowanym budżecie o 6.690,5 tys. zł.

Jednym z głównych czynników mających wpływ na wynik finansowy był niższy od zakładanego w budżecie zysk odsetkowy, który w 2024 r. wyniósł 17.581,9 tys. zł i był niższy o -4.205,5 tys. zł od planowanego. Na wynik ten wpływ miały niższe od zaplanowanych przychody odsetkowe (-4 mln zł), które były wynikiem sprzedaży i zakupu obligacji Skarbu Państwa wynikającym z potrzeby zmiany składu portfela inwestycyjnego Kasy Krajowej. Zrealizowany wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych netto, wyniósł w 2024 r. -5.864,6 tys. zł i był wyższy od założonego w budżecie o 4.320,5 tys. zł, na wynik ten pozytywny wpływ miały wzrost cen certyfikatów inwestycyjnych FIZ (4,9 mln) oraz wycena i transakcje na aktywach dostępnych do sprzedaży (6,2 mln) oraz negatywny wpływ transakcji na aktywach do terminu wymagalności (-17,0 mln). Na wyższy wynik finansowy korzystnie wpłynęły niższe od planowanych, w znowelizowanym budżecie, koszty działania, które w 2024 r. wyniosły -28.572,8 tys. zł i były niższe od założonych o 356,9 tys. zł. Wynik z tytułu prowizji i opłat wyniósł 2.567,5 tys. zł i był niższy od zabudżetowanego o 110,5 tys. zł. Na ten wynik składały się transakcje przelewowe, kartowe oraz zapytania do Biura Informacji Kredytowej.

Wartość sumy bilansowej Kasy Krajowej w 2024 zmniejszyła się o 46.288,2 tys. zł do poziomu 2,29 mld zł. Fundusz z aktualizacji wyceny (FAW) obligacji skarbowych oraz obligacji COVID-19 oraz listów zastawnych (niezrealizowany wynik) na koniec IVQ 2024 wyniósł -2.909,6 tys. zł i zmniejszył się w porównaniu z końcem 2023 r. o 4,8 mln zł.

Celem działań inwestycyjnych Kasy Krajowej w 2024 r. było budowanie wyniku odsetkowego, liczonego łącznie z wynikiem z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych netto, przy założeniu dostosowywania struktury aktywów i pasywów finansowych do aktualnego poziomu stóp procentowych i sytuacji na rynkach finansowych. Kasa Krajowa w swojej polityce inwestycyjnej uwzględniała ryzyko zmian stóp procentowych, będących np. efektem nieoczekiwanych zdarzeń w otoczeniu gospodarczym i politycznym. W 2024 roku Kasa Krajowa kontynuowała restrukturyzację portfela obligacji poprzez redukcję obligacji COVID oraz inwestycję środków w obligacje Skarbu Państwa o zmiennym oprocentowaniu (wyższe oprocentowanie niż w przypadku obligacji stałokuponowych).

Najważniejsze działania, które zmierzały do dostosowania i optymalizacji portfela aktywów finansowych, to:

- utrzymanie portfela obligacji skarbowych, przy jednoczesnej zmianie ich struktury, biorąc pod uwagę zmiany stóp procentowych;
- utrzymanie obligacji komercyjnych, przy jednoczesnym szukaniu dobrej okazji do redukcji portfela CI FIZ;
- obserwowanie rynku lokat i rachunków bankowych z uwagi na oprocentowanie tej klasy aktywów.

Po stronie pasywnej, tj. depozytów kas, głównym celem było utrzymanie oraz stopniowa odbudowa salda depozytów kas z uwzględnieniem otoczenia makroekonomicznego oraz planowanych zmian w przepisach dotyczących sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych.

Dział IX. Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w roku 2025.

Przewiduje się, że na osiągnięcie przez Kasę Krajową zaplanowanego wyniku finansowego w roku 2025 roku, będą miały wpływ następujące czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne, które uwzględniono w procesie przygotowania budżetu:

- 1) obniżki stóp procentowych, Kasa Krajowa będzie dążyła do zwiększania w portfelu inwestycyjnym aktywów zabezpieczających ryzyko stopniowych obniżek stóp procentowych;
- 2) restrukturyzacja portfela obligacji stałokuponowych poprzez sprzedaż obligacji COVID i zakup w ich miejsce obligacji Skarbu Państwa o wyższej rentowności opartych na stawce WIBOR,
- 3) redukcja portfela FIZ,
- 4) polityka inwestycyjna, mająca na celu wybór optymalnych instrumentów dostępnych na rynku, w granicach określonych przez przepisy art. 38, 55 ust. 3 i 56 ustawy o skok, dzięki której możliwe będzie osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu przy akceptowalnym poziomie ryzyka;
- 5) stabilizowanie się sytuacji kas, w tym w szczególności zatrzymanie spadku sumy bilansowej sektora kas i poprawa wyników finansowych uzyskiwanych przez kasy;
- 6) ograniczenie i monitorowanie wysokości ponoszonych kosztów, w szczególności związanych z realizacją nowych przedsięwzięć biznesowych.

Na potencjalne zmniejszenie wyniku mogą wpływać takie okoliczności, jak:

- 1) niepewność poziomu inflacji,
- 2) kontynuacja konfliktu zbrojnego na Ukrainie,
- 3) niepewność względem wzrostu gospodarczego Polski oraz krajów Unii Europejskiej,
- 4) wzrost poziomu ryzyka operacyjnego instrumentów inwestycyjnych w związku z niepewnością sytuacji makroekonomicznej gospodarki polskiej i globalnej,
- 5) ryzyka polityczne (zmiana fundamentów polityki nowego prezydenta USA, wpływ Chin na gospodarkę światową, ryzyko marginalizowania Europy w międzynarodowych stosunkach handlowych);
- 6) kształtowanie polityki pieniężnej przez Radę Polityki Pieniężnej,
- 7) wzrost wysokości deficytu budżetowego,
- 8) zmiany przepisów podatkowych i innych mających wpływ na Kasę Krajową i sektor SKOK,
- 9) rosnące zadłużenie gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych jako istotne ryzyko dla sytuacji całego sektora finansowego w tym SKOK i Kasy Krajowej,
- 10) konkurencja ze strony pozostałych podmiotów rynku usług finansowych i rozliczeniowych oraz konieczność ponoszenia dużych nakładów na nowe technologie oraz wymuszonych zmieniającymi się przepisami prawa,
- 11) ryzyko konieczności zawiązania odpisów aktualizujących na pomoc udzieloną ze środków pochodzących z pożyczki Saltus TUW,
- 12) niekorzystne rozstrzygnięcia sporów sądowych,
- 13) uwzględnienie planu naprawczego Kasy Stefczyka i związanych z nim odpływów depozytów.

Dział X. Ocena realizacji *Kierunków działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2023-2025.*

Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej przyjęło Kierunki działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2023-2025, zakreślając trzy zasadnicze cele dla Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej:

- 1) podniesienie konkurencyjności usług świadczonych przez kasy przy jednoczesnym zachowaniu ich zakresu i charakteru - kasy powinny nadal być podmiotami dostarczającymi prostych i czytelnych dla odbiorcy usług finansowych, zaspokajających jego podstawowe potrzeby finansowe;
- 2) rewitalizacja idei SKOK dla przypomnienia i spopularyzowania sposobu podejścia do świadczenia usług finansowych typowego dla unii kredytowych na całym świecie - nie dla zysku, nie dla filantropii, lecz dla dobra wspólnego. Afirmacja spółdzielczego charakteru działalności;
- 3) poprzez dążenie do zmiany ustawy o skok, innych przepisów prawa i rekomendacji dotyczących sektora SKOK, zredefiniowanie funkcji Kasy Krajowej, aby lepiej i pełniej wpisowała się w realizację oczekiwań adresowanych do niej przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz w szerszym zakresie była zdolna do stabilnego finansowania realizacji swoich działań.

Rok 2023 był pierwszym rokiem realizacji kolejnego planu trzyletniego. W ramach działań podejmowanych w celu jego realizacji można wyróżnić:

- modernizację systemów informatycznych Kasy Krajowej w celu dopasowywania ich do świadczenia nowych usług (m.in. BLIK),
- prowadzenie negocjacji z dostawcą systemu BLIK w celu udostępnienia tej usługi w Kasach,
- monitorowanie zmian na rynku usług finansowych szczególnie w zakresie cyfrowych kanałów dostępu do usług,
- monitorowanie zmian na poziomie legislacyjnym,
- uczestniczenie w inicjatywach, których celem było kształtowanie pozytywnego wizerunku Kas w przestrzeni publicznej;
- przygotowywanie pełnej implementacji zmian, które przyniosła ze sobą nowelizacja ustawy o skok, między innymi poprzez przygotowanie zmian do statutów Kas i Kasy Krajowej.

W ramach działań na rzecz popularyzacji kart płatniczych wydawanych przez Kasę Krajową w 2024 roku, podjęto decyzję o sfinansowaniu wdrożenia modułu w systemie informatycznym SKOK, umożliwiającego komunikację online z systemem kartowym w czasie rzeczywistym. Dzięki temu rozwiązaniu możliwe jest natychmiastowe wykonywanie różnych operacji na kartach, takich jak zmiana limitów, co znacząco usprawnia obsługę ich posiadaczy.

W 2024 roku skierowano do SKOK-ów ofertę warunkowego obniżenia kosztów związanych z obsługą kart. Warunkiem skorzystania z obniżki jest zwiększenie efektywności sprzedaży kart, przy czym szczegółowe kryteria zostały opracowane w dwóch wariantach (dla największej SKOK w sektorze warunki wynegocjowano indywidualnie). Oferta została zaakceptowana przez cztery SKOK-i.

Ponadto Kasa Krajowa kontynuowała działania edukacyjne skierowane do klientów w zakresie bezpieczeństwa transakcji, m.in. poprzez dołączanie ulotek informacyjnych do przesyłek z kartami. Celem tych działań jest zmniejszenie liczby transakcji fraudowych oraz związanych z nimi reklamacji.

W związku z nowelizacją ustawy o SKOK, rozszerzającą katalog instrumentów płatniczych, które może wydawać Kasa Krajowa, kontynuowano współpracę z firmą Polski Standard Płatności sp. z o.o. (dalej: PSP) w celu uruchomienia płatności BLIK w sektorze SKOK. Współpraca ta doprowadziła do zatwierdzenia przez NBP – instytucję nadzorującą PSP – zmian w regulaminie usługi, niezbędnych do włączenia Kasy Krajowej i sektora SKOK do systemu BLIK. Otworzyło to drogę do zawarcia umowy między PSP, a KSKOK oraz rozpoczęcia prac nad techniczną i operacyjną stroną wdrożenia.

Dział XI. Raport dotyczący ryzyka.

W 2024 r. odbyły się dwa spotkania Komitetu ds. Ryzyka w Kasie Krajowej. Do głównych zadań Komitetu należy ocena ryzyk, na które narażona jest Kasa Krajowa, przedstawianie wniosków oraz wydawanie rekomendacji Zarządowi Kasy Krajowej, w związku z dokonaną oceną. W ramach prac tego Komitetu dokonywana jest także ocena klasyfikacji danego ryzyka pod względem jego istotności. Ponadto do zadań Komitetu należy: wspieranie

Inspektora ds. zarządzania ryzykiem w pracach dotyczących polityki, procedur i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem oraz inicjowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru, oceny i monitorowania ryzyka. W roku 2025 planowane jest dalsze doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej.

Zidentyfikowano poniższe ryzyka w działalności Kasy Krajowej:

- 1) **Ryzyko utraty reputacji.** Ryzyko utraty reputacji definiowane jest jako ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku Kasy Krajowej przez klientów, kontrahentów, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną. W przypadku działalności Kasy Krajowej z uwagi na specyfikę jej konstrukcji, ryzyko reputacji materializuje się głównie w przypadku negatywnych publikacji na temat spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, co także skutkuje negatywnym wizerunkiem zarówno Kasy Krajowej jak i całego sektora SKOK. Celem ograniczenia ryzyka, prowadzony jest bieżący monitoring publikacji prasowych dotyczących Kasy Krajowej oraz SKOK, a także sytuacji w kasach. W Kasie Krajowej funkcjonuje stanowisko Rzecznika Prasowego, którego celem jest m.in. prezentowanie stanowiska Kasy Krajowej dotyczących sytuacji Kasy Krajowej oraz SKOK, udzielanie odpowiedzi na zapytania kierowane od mediów, przygotowywanie materiałów i informacji do publikacji.
- 2) **Ryzyko operacyjne.** Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest bieżące utrzymywanie poziomu ryzyka operacyjnego na dopuszczalnym poziomie, niezagrażającym prowadzonej działalności Kasy Krajowej. Kasa Krajowa posiada odpowiednie procedury oraz Centrum Zapasowe umożliwiające kontynuację prowadzonej działalności w kluczowych obszarach związanych z prowadzeniem rozliczeń członków SKOK oraz składaniem zapytań kredytowych. W Kasie Krajowej zostały także wdrożone plany awaryjne służące przeciwdziałaniu i minimalizowaniu negatywnych skutków nieoczekiwanych zdarzeń, w tym ataków wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą zaszkodzić funkcjonowaniu organizacji. Opracowano raport z analizy ryzyka operacyjnego, bezpieczeństwa informacji i plan postępowania z ryzykiem w Kasie Krajowej. W ramach ryzyka operacyjnego Kasa Krajowa identyfikuje następujące istotne ryzyka: ryzyko technologiczne i techniczne, ryzyko outsourcingu, ryzyko prawne, ryzyko prania pieniędzy, ryzyko bezpieczeństwa oraz ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania).
- 3) **Ryzyko płynności.** Celem zarządzania ryzykiem płynności jest ograniczanie ryzyka niewywiązania się Kasy Krajowej z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych. Głównymi metodami zarządzania ryzykiem płynności są między innymi: codzienne, bieżące monitorowanie pozycji płynności finansowej Kasy Krajowej, rejestrowanie z jednej strony kwot i terminów zapadalności aktywów oraz kwot i terminów wymagalności pasywów. Z zestawienia pozycji aktywów i pasywów powstaje mapa płynności, pokazująca saldo przepływów pieniężnych w bieżącym dniu oraz w kolejnych dniach w przyszłości.
- 4) **Ryzyko kredytowe.** Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest minimalizowanie ryzyka wystąpienia potencjalnej straty związanej z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania. W ramach ryzyka kredytowego Kasa Krajowa identyfikuje następujące ryzyka: ryzyko portfela kredytów standardowych (brak w 2024 r.), portfela papierów dłużnych oraz portfela depozytów. Głównymi metodami zarządzania ryzykiem kredytowym są:
 - rozdzielenie funkcji analitycznych od decyzyjnych;
 - badanie zdolności dłużników do wywiązania się ze zobowiązań;
 - wymóg ustanawiania adekwatnych zabezpieczeń;
 - określenie poziomów decyzyjnych w przypadku inwestycji finansowych;
 - wyznaczanie limitów inwestycyjnych;
 - systematyczne monitorowanie spłat zobowiązań.
- 5) **Ryzyko cen instrumentów.** Celem zarządzania ryzykiem cen instrumentów jest ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen instrumentów finansowych. Głównymi czynnikami wpływającymi na występowanie ryzyka cen instrumentów są:
 - sytuacja makroekonomiczna;
 - poziomy stóp procentowych w Polsce i na świecie;
 - poziomy stawek rynkowych jak np. WIBID, WIBOR;
 - sytuacja płynnościowa sektora bankowego w Polsce;
 - podaż i popyt na rynkach giełdowym, papierów wartościowych, itp.

Główne metody zarządzania i ograniczania ryzyka cen instrumentów polegają na odpowiednim doborze portfela instrumentów finansowych i odpowiednim kształtowaniu struktury aktywów i pasywów.

- 6) **Ryzyko stopy procentowej.** Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych. W ramach ryzyka stopy procentowej, Kasa Krajowa identyfikuje następujące ryzyka: ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko opcji klienta.

Głównymi metodami zarządzania ryzykiem stopy procentowej są między innymi:

- polityka cenowa Zarządu Kasy Krajowej w zakresie oprocentowania depozytów i kredytów dla SKOK;
- powiązanie stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, mających jednocześnie te same okresy przeszacowania;
- dopasowanie wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

W okresie sprawozdawczym, w ramach cyklicznego przeglądu, dokonano aktualizacji wewnętrznych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej.

Dział XII. Rezerwy tworzone na sprawy sądowe oraz odpisy aktualizujące.

Kasa Krajowa jest stroną pozwaną w następujących sprawach sądowych, które – niezależnie od daty wniesienia pozwu – dotyczą zdarzeń mających miejsce przed dniem bilansowym:

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. przeciwko Kasie Krajowej toczyło się 8 spraw sądowych o charakterze majątkowym: 4 sprawy prowadzone były w pierwszej instancji (w tym 1 sprawa w trybie postępowania upominawczego), 3 sprawy w drugiej instancji, w 1 sprawie wniesiono skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.

Łączna wartość przedmiotu sporu w sprawach rozpoznawanych przez sądy pierwszej i drugiej instancji, tj. w sprawach, w których nie wydano prawomocnych orzeczeń, wynosiła 272.129.283,69 zł (bez odsetek), na którą składają się roszczenia:

- 1) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o zasądzenie kwoty 269.844.877,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi:
 - a) od kwoty 269.840.445,84 zł (stanowiącej - według powoda - należną BFG kwotę wolnych środków funduszu stabilizacyjnego) od dnia 24.07.2014 r. do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 4.431,90 zł (stanowiącej odsetki ustawowe za zwłokę w przekazaniu kwoty wolnych środków funduszu stabilizacyjnego w kwocie 888.814,37 zł) od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;
- 2) jednego z Banków, jako następcy prawnego jednej z Kas, o zasądzenie kwoty 1.000.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8.12.2011 r. do dnia zapłaty – sprawa związana z zawieszeniem w okresie 2008-2009 działalności tej Kasy i ustanowieniem zarządcy komisyjnego;
- 3) Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwoty 409.318 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2.06.2017 r. do dnia zapłaty z tytułu składki na fundusz reklamowo - promocyjny;
- 4) Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwot z tytułów wskazanych w pozwie w łącznej wysokości 742.298 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okresy wskazane w pozwie, przy czym Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 30.01.2024 r. zasądził na rzecz powoda kwotę 535.039,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 430.611,80 zł od dnia 11.02.2022 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie w części dotyczącej roszczenia o zapłatę kwoty 38.738,17 zł oraz zasądził kwotę 37.357,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem kosztów postępowania. Wyrok nie jest prawomocny;
- 5) członka jednej z Kas o zapłatę kwoty 51.906,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okresy wskazane w pozwie do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w kwocie 6.213,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty – sprawa związana z żądaniem zwrotu środków w związku z nieautoryzowaną transakcją płatniczą;
- 6) związane ze stosunkiem zatrudnienia - o zapłatę kwot z tytułów wskazanych w pozwie w łącznej wysokości 74.670,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okresy wskazane w pozwie do dnia zapłaty.

Ponadto, Syndyk masy upadłości jednej z Kas, wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10.02.2023 r. o wartości przedmiotu zaskarżenia 2.567.329,12 zł – sprawa dotyczy rozliczenia wkładów na fundusz stabilizacyjny.

W związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13.11.2019 r., uchylonym przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26.01.2023 r. (Kasa Krajowa występowała w sprawie jako strona powodowa), jeden z Banków, jako następca prawny jednej z Kas, wniósł do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniosek restytucyjny (datowany na dzień 29.11.2023 r.) o zwrot kwoty 12.749.648,92 zł powiększonej o odsetki za opóźnienie liczone od dnia 27.01.2023 r. do dnia zapłaty. Według stanu na dzień 31.12.2024 r. wniosek restytucyjny oczekiwał na rozpoznanie.

Zgodnie z oceną pełnomocników procesowych Kasy Krajowej: 1 sprawa niezakończona wydaniem prawomocnego orzeczenia obciążona jest wysokim ryzykiem do kwoty 53.198 zł; 2 sprawy niezakończone wydaniem prawomocnych orzeczeń obciążone są średnim ryzykiem do łącznej kwoty 1.742.298,00 zł; 3 sprawy niezakończone prawomocnym orzeczeniem obciążone są niskim ryzykiem do łącznej kwoty 269.971.454,69 zł (w tym powództwo BFG), co wskazuje na duże prawdopodobieństwo oddalenia powództw w tych sprawach. Po dniu bilansowym, według stanu na dzień 30 maja 2025 r., w jednej ze spraw niezakończonych wydaniem prawomocnego orzeczenia dokonano zmiany oceny ryzyka z niskiego na średnie.

Wysokość rezerwy minimalnej, tworzonej zgodnie z procedurą Systemu Zarządzania Jakością PRII/QP7: *Procedura tworzenia i rozwiązywania rezerw na sprawy sądowe*, przyjętą uchwałą nr 4 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 31.10.2019 r., powinna wynosić 271.363,84 zł wg stanu na dzień 31.12.2024 r., niemniej Zarząd Kasy Krajowej – mając na uwadze zawilość i wysoki stopień skomplikowania spraw, niepewność, co do ich rozstrzygnięć w I i II instancji, a także z uwagi na stosowaną zasadę ostrożnej wyceny spraw sądowych – postanowił o utworzeniu rezerwy w wyższej wysokości, ustalając ją na poziomie 6.447.050,04 zł.

Dział XIII. Ciała statutowe Kasy Krajowej.

Rozdział 1. Zarząd Kasy Krajowej.

Zarząd Kasy Krajowej, działający jako organ zarządzający Kasą Krajową zgodnie z art. 47 pkt 3 w zw. z art. 50 ustawy o skok oraz § 35 Statutu, w okresie sprawozdawczym funkcjonował w następującym składzie:

- 1) Rafał Matusiak – Prezes Zarządu Kasy Krajowej,
- 2) Małgorzata Gatz – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej,
- 3) Leszek Dudzin – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej.

Uchwałą nr 9 z dnia 11 grudnia 2024 r. Rada Nadzorcza powołała Panią Małgorzatę Gatz w skład Zarządu Kasy Krajowej na kolejną kadencję.

Rozdział 2. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej.

W strukturze Kasy Krajowej funkcję organu nadzoru pełni Rada Nadzorcza, zgodnie z art. 47 pkt 2 w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy o skok oraz § 27 Statutu. W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza działała w następującym składzie:

- 1) Grzegorz Buczkowski – Przewodniczący,
- 2) Janusz Ossowski – Wiceprzewodniczący,
- 3) Dominik Bierecki – Sekretarz,
- 4) Bogdan Biś – członek,
- 5) Mirosław Pawełczyk – członek,
- 6) Krystyna Pałczyńska – członek.

Rozdział 3. Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej.

W okresie sprawozdawczym, Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, będące jej najwyższym organem, obradowało w dniu 24 czerwca 2024 r. Podczas obrad Zwyczajne Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej zatwierdziło sprawozdanie finansowe Kasy Krajowej za rok 2023 oraz udzieliło absolutorium członkom Zarządu Kasy Krajowej za rok 2023, a także osobie oddelegowanej przez Radę Nadzorczą do pełnienia funkcji członka zarządu w 2023 r.

Rozdział 4. Komisja Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej.

Komisja Funduszu Stabilizacyjnego, działająca jako ciało opiniodawcze Zarządu Kasy Krajowej zgodnie z § 44 ust. 1 Statutu, do dnia 30 sierpnia 2024 r. funkcjonowała w następującym składzie:

- 1) Bogumił Krzyszczałak – Przewodniczący Komisji,
- 2) Andrzej Sosnowski – Wiceprzewodniczący Komisji,
- 3) Krzysztof Kwiatek – Sekretarz Komisji,
- 4) Krzysztof Grabowski – Członek Komisji,
- 5) Zbigniew Grzesiak – Członek Komisji,
- 6) Joachim Nowak – Członek Komisji,
- 7) Franciszek Barakowski – Członek Komisji.

W dniu 30 sierpnia 2024 r. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej odwołała Pana Andrzeja Sosnowskiego z funkcji Wiceprzewodniczącego Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, a w jego miejsce powołała Pana Mariusza Sasienia.

Następnie, w dniu 15 października 2024 r., w związku z upływem kadencji, do składu Komisji Funduszu Stabilizacyjnego powołano: Bogumiła Krzyszczałaka, Krzysztofa Kwiatka, Krzysztofa Grabowskiego, Zbigniewa Grzesiaka oraz Franciszka Barakowskiego.

W związku z powyższym, na dzień 31 grudnia 2024 r. skład Komisji przedstawiał się następująco:

- 1) Bogumił Krzyszczałak – Przewodniczący Komisji,
- 2) Mariusz Sasień – Wiceprzewodniczący Komisji,
- 3) Krzysztof Kwiatek – Sekretarz Komisji,
- 4) Krzysztof Grabowski – Członek Komisji,
- 5) Zbigniew Grzesiak – Członek Komisji,
- 6) Joachim Nowak – Członek Komisji,
- 7) Franciszek Barakowski – Członek Komisji.

Dział XIV. Zdarzenia istotne, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego.

Ze zdarzeń istotnych, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego należy wskazać sprawy sądowe opisane w niniejszym Sprawozdaniu.

Dział XV. Podsumowanie.

Zarząd Kasy Krajowej stwierdza, że cele i zamierzenia Kasy Krajowej w roku 2024 zostały zrealizowane. Kasa Krajowa posiada pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań, a prawdopodobieństwo ziszczenia się zagrożeń dla niezakłóconego kontynuowania działalności, wskazanych we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, jest ograniczone i niewielkie. Równocześnie Zarząd wskazuje, iż ostatnia lustracja w Kasie Krajowej nie przyniosła ze sobą żadnych zaleceń do realizacji.

Członkom Rady Nadzorczej, Komisji Funduszu Stabilizacyjnego oraz członkom Zarządów i Rad Nadzorczych wszystkich spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz pozostałych instytucji działających w ramach struktury SKOK, a także pracownikom Kasy Krajowej, Zarząd Kasy Krajowej składa szczególne podziękowania za dotychczasową współpracę i wytrwałość.

Sopot, dnia 30 maja 2025 r.

.....
Rafał Matusiak
Prezes Zarządu

.....
Małgorzata Gatz
Wiceprezes Zarządu

.....
Leszek Dudzin
Wiceprezes Zarządu